

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 255/2018-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. augusta 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej, zo sudcov Petra Brňáka a Milana Čalíka o sťažnosti [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Hencovskou, Bajzova 2, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 167/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 167/2014 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 167/2014 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Košice-okolie povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice-okolie je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 390,50 € (slovom tristodevät'desiat eur a päťdesiat centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Evy Hencovskej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júna 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 167/2014 (ďalej len „namietané konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že namietané konanie bolo iniciované na základe sťažovateľovho návrhu z 12. mája 2014. Predmetom sporu je náhrada škody spôsobená sťažovateľovi vodičom motorového vozidla pri škodovej udalosti. V namietanom konaní nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti meritórne rozhodnuté ani nebolo nariadené žiadne pojednávanie.

3. Sťažovateľ v sťažnosti zrekapituloval doterajší priebeh namietaného konania špecifikáciou procesných úkonov, ktoré boli v konaní do podania ústavnej sťažnosti vykonané. V tejto súvislosti sťažovateľ konštatoval, že podľa jeho názoru okresný súd vo veci nepostupuje s odbornou starostlivosťou, efektívne a včasne. Okresný súd počas

obdobia štyroch rokov nenariadil ani jeden termín pojednávania, na ktorom by vec prerokoval tak, aby mohol rozhodnúť o uplatnenom nároku.

4. Obdobie trvajúce vyše štyri roky tak sťažovateľ považuje za neprimerané a neadekvátne aj napriek pracovnej vytáženosti okresného súdu. Sťažovateľ je toho názoru, že nečinnosťou okresného súdu dochádza k porušovaniu jeho základného práva garantovaného ústavou v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Poukazujúc na povahu a prípadnú zložitost' veci sťažovateľ zhodnotil, že v jeho prípade nie je daná taká zložitost' posudzovaného nároku, ktorá by odôvodňovala štvorročné obdobie nečinnosti okresného súdu. Sťažovateľ si podaným návrhom uplatňuje nárok na náhradu škody, pričom súdy v tejto oblasti majú dostatok skúseností na to, aby mohli plynulo a riadne rozhodnúť. Z konkrétnych okolností daného prípadu je však zrejmé i to, že okresný súd k vykonávaniu dôkazov dosiaľ vôbec nepristúpil, preto prípadná právna a faktická zložitost' veci by ani nemohla mať vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Časové obdobie štyroch rokov preto podľa názoru sťažovateľa nemožno v rozumnej miere ospravedlniť žiadnymi relevantnými okolnosťami prípadu.

6. Podľa názoru sťažovateľa je časový horizont toho, kedy sa procesnej strane dostáva konečného rozhodnutia vo veci, neoddeliteľnou súčasťou meradiel celkovej spravodlivosti. Čím je tento časový horizont dlhší, tým je viera v promptnosť súdneho konania a jeho spravodlivosť v očiach procesnej strany menšia. Neprimeraná dĺžka konania sa potom odráža v dôvere občana v štát, v jeho inštitúcie a v právo, čo je základnou podmienkou pre fungovanie legitímneho demokratického a právneho štátu.

7. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej takto rozhodol:

„Okresný súd Košice - okolie, v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/167/2014, porušil práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Okresnému súdu Košice - okolie, v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/167/2014 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000 €, ktoré je Okresný súd Košice - okolie povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Košice - okolie je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 390,50 Eur do 15 dní od právoplatnosti nálezu na účet jeho právnej zástupkyne.“

8. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie, a preto ju uznesením č. k. I. ÚS 255/2018-12 z 18. júla 2018 prijal na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

9. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 24. júla 2018 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti.

10. Predsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku sp. zn. 1 SprV/377/2018 doručenom ústavnému súdu 6. augusta 2018 popísala chronológiu procesných úkonov v napadnutom konaní a zaujala stanovisko k sťažnosti, pričom uviedla tieto relevantné skutočnosti:

«Konanie vedené pod sp. zn. 16C/167/2014 bolo začaté dňa 12.5.2014 a pridelené na rozhodnutie sudkyňi tunajšieho súdu JUDr. Lei Švrčekovej. Predmetom konania je náhrada škody spôsobenej pri dopravnej nehode...

V konaní sp. zn. 16C/167/2014 boli vykonané tieto úkony:

15.5.2014 - výzva na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu;

11.11.2014 - rozhodnuté uznesením o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobcu;

5.12.2014 - súdu doručené odvolanie PZ žalobcu proti uzneseniu zo dňa 11.11.2014;

30.1.2015 - výzva žalobcovi na predloženie majetkových pomerov; žiadosť adresovaná ÚPSVaR;

16.2.2015 - súdu doručená odpoveď ÚPSVaR;

18.2.2015 - súdu doručené listinné doklady od žalobcu;

14.4.2015 - výzva na predloženie príslušných dokladov adresovaná žalobcovi;

26.5.2015 - žalobcom predložené príslušné doklady;

13.8.2015 - rozhodnuté uznesením o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov žalobcovi nad sumu 100,- eur;

25.9.2015 - zaplatený súdny poplatok žalobcom vo výške 100,00 eur;

1.10.2015 - doručované žalovaným v 1. a 2. rade poučenia a žaloba s prílohami na vyjadrenie;

28.10.2015 - urgencia adresovaná žalovaným v 1. a 2. rade na vyjadrenie sa k žalobe;

11.11.2015 - súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade k žalobe;

11.1.2016 - výzva na predloženie kópie žaloby; predloženie fotokópie žaloby žalobcom;

8.3.2016, 22.3.2016, 3.5.2016, 10.5.2016 - urgencia žalovanému v 2. rade na vyjadrenie sa k žalobe;

10.5.2016 - opätovne doručovaná žaloba žalovanému v 2. rade na vyjadrenie;

23.5.2016 - oznámenie žalovanému v 2. rade o prevzatí právneho zastúpenia;

30.5.2016 - vyjadrenie žalovaného v 2. rade k žalobe;

31.5.2016 - vyjadrenie žalovaného v 2. rade odoslané žalobcovi a žalovanému v 2. rade;

5.10.2017 - opatrením predsedu súdu bol spis prerozdelený náhodným výberom z dôvodu, že JUDr. Lea Švrčeková sa vzdala výkonu funkcie sudcu;

9.10.2017 - spis bol pridelený na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi tunajšieho súdu JUDr. Eve Kerecmanovej;

4.12.2017 - opatrením predsedu súdu z dôvodu dodržania zásady rovnomerného zaťaženia sudcov, spis pridelený sudkyňi tunajšieho súdu JUDr. Zuzane Sinčákovej;

6.12.2017 - spis pridelený na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Zuzane Sinčákovej;

3.1.2018 - oznámenia a poučenia o procesných právach a povinnostiach doručované stranám sporu;

19.3.2018 - žiadosť adresovaná VÚB Leasing, a.s. Poprad;

11.4.2018 - súdu doručená odpoveď VÚB banky;

27.7.2018 - vytyčený termín pojednávania na deň 28.9.2018.

Z prehľadu a priebehu vykonaných úkonov v konaní sp. zn. 16C/167/2014 bola zistená nečinnosť súdu a to v období od 31.5.2016, čo bolo na základe sťažnosti na prieťahy v konaní sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zhodnotenú aj v odpovedi súdu zo dňa 2.10.2017 vedené pod Spr/71/17 ako dôvodná sťažnosť. Nad ďalšou plynulosťou konania bol zároveň nariadený dohľad predsedníčkou súdu, a to každé dva mesiace.

Nečinnosť súdu v období od 31.5.2016 až do samotného prerozdelenia spisu novej zákonnej sudkyňi súvisela s tým, že spis bol na základe skutočnosti, že zákonná sudkyňa JUDr. Lea Švrčeková sa vzdala výkonu funkcie sudcu ku dňu 1.10.2017 pridelený sudkyňi tunajšieho súdu JUDr. Eve Kerecmanovej dňa 9.10.2017 a následne pri opätovnom prerozdeľovaní spisu na základe opatrenia predsedu súdu bol spis sp. zn. 16C/167/2014 dňa 6.12.2017 pridelený na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi tunajšieho súdu JUDr. Zuzane Sinčákovej, ktorá v tomto konaní začala priebežne konať.

Postup súdu v tomto konaní bol sťažený aj nečinnosťou žalovaného v 2. rade v tomto konaní, na základe čoho bol viac krát urgovaný už pri samotných prvotných úkonoch súdu.

Zároveň Vám dávame do pozornosti, vo veci je vytyčený termín pojednávania na deň 28.9.2018...

Vzhľadom na uvedené mám za to, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nesmeruje proti aktuálnemu, či trvajúcemu stavu nečinnosti súdu, a preto nie je prostriedkom na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, resp. tomu, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

Zároveň vzhľadom na vyššie uvedené mám za to, že sťažovateľom žiadané finančné zadosťučinenie je neprimerane vysoké a navrhujem ústavnému súdu, aby mu priznal nižšie ako žiadané finančné zadosťučinenie.

Oznamujem, že súhlasím s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti.»

11. Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu doručenom ústavnému súdu 10. augusta 2018 uviedla:

«Sťažovateľ súhlasí s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu.

Vo vzťahu k vyjadreniu Okresného súdu Košice-okolie, má sťažovateľ za to, že tento prisvedčil jeho názoru o nečinnosti súdu v období od 31.03.2016.

Sťažovateľ však zastáva názor, že súd ani v období od 15.05.2014 do 11.11.2014 riadne nekonal, keď vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, a následne až po uplynutí šiestich mesiacov vydal uznesenie o zastavení konania.

Rovnako nečinnosť súdu je možné vzhliadnuť aj v období od 26.03.2013 do 13.08.2013, kedy súd napriek kompletnej dokumentácii tri mesiace rozhodoval o oslobodení od súdnych poplatkov.

Sťažovateľ aj sám vníma zataženosť sudcov, ale je základnou povinnosťou súdu, aby zabezpečil taký procesný postup, ktorý by čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sťažovateľ obrátil na súd. Nesprávny, alebo nedostatočný postup súdu, ktorý nedokáže zabezpečiť bezprieťahovosť a plynulosť konania nemôže byť na ťarchu procesnej strane.

V súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezavahuje štát zodpovednosti za prieťahy v súdnom konaní. Námietka nedostatočného počtu sudcov rovnako ako námietka veľkého množstva nevybavených a nerozhodnutých vecí nemá povahu okolnosti, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci.

Za opodstatnené sťažovateľ nepovažuje ani tvrdenie, že v dôsledku vytýčeného termínu pojednávania jeho sťažnosť nesmeruje proti aktuálnemu a trvajúcemu stavu nečinnosti súdu, a preto nie je prostriedkom na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, resp. tomu, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

Sťažovateľ je toho názoru, že neskoršie konanie vo veci už nemôže napraviť dovedy trvajúci stav nekonania, a preto je dôležité zohľadniť, že k samotnému porušeniu ústavou garantovaného práva došlo, čo potvrdila aj predsedníčka Okresného súdu Košice-okolie.

V dôsledku tejto skutočnosti považuje sťažovateľ za legitímne priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré je peňažnou protihodnotou jeho dlhotrvajúceho stavu právnej neistoty a straty viery v efektívnu a rýchlu súdnu ochranu.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ trvá na svojich vyjadreniach, a má za to, že Okresný súd Košice-okolie bol v napadnutom konaní nečinný bez toho, aby na to mal zákonné dôvody, a preto týmto svojim postupom porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.»

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

13. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

14. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v jeho právnej veci.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

16. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské

práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

17. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

18. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania (obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016).

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť

veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (m. m. I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

20. Preskúmaním doterajšieho priebehu namietaného konania pred okresným súdom ústavný súd zistil, že toto konanie nemožno hodnotiť ako právne zložité a je súčasťou štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Faktická zložitosť danej veci po dôkladnom preskúmaní súdneho spisu ústavným súdom taktiež zistená nebola.

21. Správanie sťažovateľa je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd po dôkladnej analýze zapožičaného súdneho spisu konštatuje, že sťažovateľ svojím správaním neprispel k zbytočným priet'ahom v namietanom konaní.

22. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v namietanom konaní. Ústavný súd v danej súvislosti uvádza, že v namietanom konaní vznikli vinou okresného súdu zbytočné priet'ahy nečinnosťou okresného súdu, ako aj jeho neefektívnou činnosťou.

23. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v namietanom konaní nečinný v období od 31. mája 2016, keď bolo účastníkom konania zaslané vyjadrenie žalovaného v druhom rade, až do 3. januára 2018, keď nová zákonná sudkyňa vo veci zaslala stranám sporu poučenie o ich procesných právach a povinnostiach. Ústavný súd v danej súvislosti berie na vedomie, že v uvedenom období došlo k zmene v osobe zákonného sudcu (z dôvodu vzdania sa funkcie sudcu pôvodnej zákonnej sudkyne), absolútnu nečinnosť trvajúcu 18 mesiacov však nemôže tolerovať. Pozornosti ústavného súdu zároveň neuniklo, že spis bol najprv 9. októbra 2017 pridelený ako zákonnej sudkyňi JUDr. Eve

Kerecmanovej, avšak v dôsledku následného vydania opatrenia predsedom súdu o opätovnom prerozdelení spisov z dôvodu dodržania zásady rovnomerného zaťaženia sudcov bol následne 6. decembra 2017 pridelený JUDr. Zuzane Sinčákovej ako zákonnej sudkyňi. Ústavný súd okrem uvedeného poznamenáva, že keby mal okresný súd na zreteli dodržanie zásady rovnomerného zaťaženia sudcov už pri prvotnom prerozdeľovaní spisov, k opätovnému prerozdeľovaniu by vôbec nemuselo dôjsť.

24. Ústavný súd v danej súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), z ktorej vyplýva, že skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní.

25. V súvislosti s priet'ahmi, ktoré vznikli neefektívnou činnosťou okresného súdu ústavný súd konštatuje, že neefektívna činnosť okresného súdu bola zaznamenaná už v úvodnej fáze namietaného konania. Pozornosti ústavného súdu neuniklo, že okresný súd sa zaoberal vyčísl'ovaním súdnych poplatkov a následným rozhodovaním o čiastočnom oslobodení od súdnych poplatkov až 15 mesiacov.

26. Nadväzujúc na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju rozsiahlu konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

27. Ústavný súd po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania, správania sťažovateľa a postupu okresného súdu, zohľadňujúc

celkovú dĺžku konania a skutočnosť, že vo veci nie je právoplatne rozhodnuté, dospel k záveru, že v postupe okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

III.

28. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, prikázal okresnému súdu, ktorý vo veci aktuálne koná, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výrokovej časti nálezu).

29. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

30. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

31. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti požadoval finančné odškodnenie v sume 5 000 €, ktoré odôvodňoval právnou neistotou, ako aj skutočnosťou, že doterajší priebeh konania vykazuje znaky zbytočných prietáhov.

32. Ústavný súd pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení vzal do úvahy najmä charakter predmetu konania, obdobie právnej neistoty sťažovateľa, jeho správanie počas predmetného konania, celkovú dĺžku namietaného konania a skutočnosť, že vo veci zistil namietané porušenie označených práv.

Ústavný súd aplikoval zásadu spravodlivosti a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou. Berúc do úvahy aj všetky uvedené okolnosti, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľovi sumu 500 € ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výrokovej časti nálezu).

33. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

34. Sťažovateľ v sťažnosti žiadal o priznanie trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2018 je 153,50 € a hodnota režijného paušálu je 9,21 €. K uvedenej sume (325,42 €) je potrebné pripočítať 20 % DPH. Ústavný súd preto priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátkou v požadovanej výške, t. j. v celkovej sume 390,50 €.

35. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2018